

Willi Lemke, assessor especial de les Nacions Unides sobre l'Esport.

A Qatar li agrada presentar-se com una monarquia transparent i com una petita nació que inverteix en diplomàcia, art, educació, esport i entesa internacional; un país ric i estable, una petita Suïssa al Pèrsic. Aquesta és una de les raons per les quals molts van creure que l'emirat podia acollir la Copa del Món.

A instàncies de Sheikha Mozah, esposa de l'antic emir i mare del nou, universitats nord-americanes com ara Cornell i Georgetown han construït campus a Doha. Mozah convida treballadors humanitaris de tot el món a una conferència anual a Qatar i també presideix la fundació que alberga els Debats de Doha, un fòrum dedicat a millorar el món.

Però les obres de Qatar donen una imatge diferent del país. Una d'aquestes obres és Lusail City, una nova ciutat gegant que es construirà a la vora d'un desert de grava i que també serà la seu de l'estadi on es jugarà la final. Ara, treballadors immigrants asfalten els carrers sota una calor abrasadora.

El periodista Pete Pattison acaba de visitar la família de Ganesh al Nepal. Van incinerar el seu fill a la vora del riu del seu poble natal, d'acord amb la tradició. "El meu fill sempre havia estat fort i sa", va explicar el seu pare. "No vull tornar a sentir a parlar mai de Qatar".

*Lukas Eberle, Maik Grosseckthöfer,
Christoph Scheuermann i Bernhard
Zand*

© Der Spiegel

Traducció de Paula Arnas Antolín

Senyor Brahimi, vós heu dimittit com a enviat especial de les Nacions Unides a Síria. Quan va entrar a ocupar el càrrec el 2012, molts creien que la tasca d'aconseguir la pau a Síria era una missió impossible. Què esperàveu aconseguir?

—La idea era (i encara ho és) que Baixar al-Assad accepti convertir-se en un poder a l'ombra en comptes de continuar com a president, una transició pacífica amb la seva participació per caminar cap a una nova Síria. Això és el que jo somiava i encara somio.

—Podeu assenyalar un incident concret que us fes veure que era hora d'abandonar?

—Quan vaig acabar la segona ronda de negociacions en l'anomenada "Conferència de Ginebra II" a principis d'any, em vaig adonar que aquest procés tardaria molt a tirar endavant.

—Què va passar?

—Ni Rússia ni els Estats Units no van poder convèncer els seus socis a participar en les negociacions amb unes intencions serioses.

—Fins a quin punt les disputes giren entorn de la persona del president Al-Assad?

—La qüestió del president Al-Assad va ser un obstacle enorme. El règim sirià només va venir a Ginebra per quedar bé amb els russos, pensant que estaven guanyant militarment. Jo els vaig dir: "Estic segur que les vostres instruccions eren 'Aneu a Ginebra. Però no feu cap concessió ni debateu res seriosament'".

—I l'altre bàndol?

—La majoria de l'oposició estava en contra d'anar a Ginebra. S'estimaven més una solució militar i van venir sense cap mena de preparació. Com a mínim, però, tenien ganes de començar a parlar amb el president Al-Assad, ja que es preveia que en algun moment ell hi assistiria.

—Per tant, vós no vàreu tenir cap opció?

—Vaig dir diverses vegades als nord-americanes i als russos, mentre es preparaven per Ginebra, que portaven aquelles dues delegacions de mala gana, contra la seva voluntat.

—Pel bé del seu país, per què Baixar al-Assad no va poder accep-

tar que el substituís un líder amb qui tothom pogués conviure?

—És el seu règim. Encara té ànsies de poder. El règim està construït al voltant de la seva persona i ell encara té prou autoritat sobre la gent perquè mantenen-lo en el poder es consideri una part fonamental de la seva visió de futur. Com ell diu, "el poble em vol aquí i no puc dir que no". També va dir: "Sóc un ciutadà sirià. Si tinc el 50% dels vots més un, em quedaré; si tinc el 50% menys un, me n'aniré". Ahir el van reelegir per set anys més! Estem en una situació en què un bàndol diu que no hi haurà una solució tret que Al-Assad continuï en el poder. I l'altre bàndol diu que no hi haurà solució llevat que Al-Assad plegui. Vós sabeu fer la quadratura del cercle?

—Al-Assad és conscient de la manera com el seu exèrcit està fent la guerra?

—Al cent per cent.

—Les bombes barril que es llancen des d'helicòpters damunt la població civil? Els hospitals que són objectius dels bombardeigs? La tortura i l'assassinat sistemàtic de milers o de desenes de milers de persones?

—Ell sap moltíssimes coses. Potser no sap tots i cadascun dels detalls del que està passant, però estic segur que és conscient que es tortura, que es mata, que es llancen bombes, que es destrueixen ciutats. No pot ignorar que hi ha dos milions i mig de refugiats. L'any que ve el nombre serà de quatre milions, i hi ha sis milions de persones desplaçades a l'interior del país. Ell sap que hi ha de 50.000 a 100.000 persones a les seves presons. I que algunes són torturades cada dia.

—Vós li vàreu parlar d'aquests fets?

—I tant! Vaig parlar amb ell d'una llista de 29.000 persones de les seves presons i vaig donar una còpia de la llista al seu gabinet.

—El règim és el major culpable o altres parts també han comès crims de guerra?

—De crims de guerra se'n cometen cada dia, en tots dos bàndols. La fam es fa servir com a arma. Com se'n diu, si no, d'impedir que a 250.000

ENTREVISTA A LAKHDAR BRAHIMI

“Síria es convertirà en una altra Somàlia”

Durant gairebé dos anys, Lakhdar Brahimi va intentar portar la pau a Síria. Però, al maig, l'enviat especial de les Nacions Unides es va retirar. Ací parla sobre la intransigència del president sirianès Baixar al-Assad, els errors d'Occident i els perills que representen els islamistes radicals.

persones els arribin aigua i aliments? I, al mateix temps, alguns dels grups armats fan servir civils d'escuts humans. Però el règim té un estat, un exèrcit amb 300.000 homes, té avions; i l'oposició, no.

—**Hi ha algú que investigui aquests crims de guerra i que n'acusi els responsables?**

—Hi ha una comissió d'investigació, que treballa sota l'empara de l'Alt Comissionat dels Drets Humans, que intenta veure totes aquestes agressions als drets humans i que recull dades sistemàticament. Un dia se n'acusaran els responsables.

—**Qui és el poder dominant en l'oposició armada?**

—L'oposició està molt fragmentada, fins i tot l'Exèrcit Sirià Lliure. Però tothom entén que el grup gihadista ISIS, l'Exèrcit Islàmic de l'Iraq i Síria, no està interessat de debò en Síria. Ells volen establir un nou ordre a la regió. Mentre no hi hagi negociacions, tant els grups armats com l'oposició política continuaran fragmentats.

—**Hi ha algun d'aquests grups que sigui capaç de vèncer Al-Assad i el seu règim?**

—El secretari general de les Nacions Unides ha dit últimament que no hi ha una solució militar. Ni el règim ni l'oposició no poden obtenir una victòria militar decisiva.

—**Quina és la vostra previsió per al futur de Síria i de la regió?**

—Tret que hi hagi un esforç real i sostingut per arribar a una solució política, hi ha un greu risc que exploti tota la regió. El conflicte no es quedarà només a Síria. Inundarà tota la regió. Ja està desestabilitzant el Líban, hi ha un milió i mig de refugiats; això representa un terç de la població. Si fos a Alemanya, seria l'equivalent de vint milions. S'està desestabilitzant perquè l'ISIS...

—**... el grup opositor més radical i armat més fortament, que té l'objectiu d'establir un Estat islàmic bel·licós...**

—... és actiu tant a Síria com a l'Iraq, i Jordània lluita per continuar resistint. Fins i tot Turquia! Segons un oficial veterà iraquetà, l'ISIS ha portat a terme cent operacions a Síria i mil operacions a l'Iraq en només tres mesos.

“Hi ha qui diu que Homs sembla Berlín l’any 1945.” A la dreta, conferència sobre Síria el 22 de

—**Com han pogut sorgir amb tanta rapidesa, aquestes forces radicals? Les fonts asseguren que el mateix règim sirià va ajudar deliberadament a desencadenar aquest fenomen, que han alliberat centenars d’extremistes de les seves presons, fins i tot animant-los a crear un enemic contra el qual puguin lluitar legítimament. És cert, això?**

—Això ho he sentit força vegades. Us diran que l’ISIS controla una província i que el govern mai no els ataca. És probablement la manera que té el govern de dir: “Aquest és el futur que tindreu si nosaltres no continuem en el poder”.

—**Els Estats de Jordània, l’Iraq, el Líban i Síria seran capaços de sobreviure?**

—No desapareixeran del tot com a Estats, però em recorda molt al 1999. Aleshores, jo vaig deixar la meua tasca d’enviat especial de les Nacions Unides a l’Afganistan perquè el Consell de Seguretat de l’ONU no tenia interès per l’Afganistan, un país petit, pobre, llunyà. Un dia vaig dir que ens explotaria a la cara. I així va ser.

—**Quina relació té amb Síria?**

—Síria és molt pitjor! L’ISIS no pensa només a quedar-s’hi. I estan

entrenant gent. Els vostres països tenen molta por que els pocs europeus que hi ha puguin tornar i crear tota mena de problemes. Per tant, imagineu-vos la por que tenen els seus veïns més propers!

—**Occident va cometre errors greus quan va esclatar el conflicte?**

—En va cometre la majoria de gent, a conseqüència d’una mala lectura de la situació interna de Síria; de la mateixa manera que no es van saber llegir bé els esdeveniments a Tunísia ni a Líbia. La gent s’ha equivocat en cada ocasió, cosa que és comprensible. És complicat, i aquests esdeveniments van aflorar davant nostre quan no miràvem. El que costa d’entendre és que les suposicions primerenques, que eren equivocades, no s’hagin revisat. En tots els bàndols, la gent encara s’esforça per fer la guerra en lloc de treballar per la pau, i això complica les coses.

—**Si la comunitat internacional hagués donat suport a l’Exèrcit Sirià Lliure amb l’armament adequat en els primers compassos, Al-Assad podria haver estat derrocat i s’hauria iniciat una transició pacífica. Hi esteu d’acord?**

—No, perquè em penso que sí que van ajudar l’Exèrcit Sirià Lliure.

gèner a Ginebra. Brahimi: “Em vaig adonar que aquest procés tardaria molt a tirar endavant”.

Però el que passa és que es pensaven que el règim cauria fàcilment: una gran confusió. Síria té un Estat, un exèrcit, i es pensaven que cauria igual que Líbia.

—Podria caure en algun moment, el règim d’Al-Assad?

—De moment encara és president i Rússia i Iran li donen suport.

—Hi ha algun pla que penseu que podria posar fi al conflicte?

—La situació a l’Iraq ens indica que la intervenció militar és una manera molt i molt perillosa de solucionar els problemes. La intervenció de l’ONU ja és una altra cosa. Si hi hagués una missió de pau que sortís d’una solució acordada, això seria molt diferent.

—Com hauria de ser una missió com la que proposeu?

—Les Nacions Unides tenen, si no vaig errat, 20.000 o 30.000 soldats que podrien ajudar els sirians a implementar alguna cosa que s’hagués acordat. I llavors caldria enfrontar-se a l’ISIS, a Jabhat al-Nusra i d’altres grups radicals. Però primer els sirians haurien d’acceptar la intervenció de l’ONU. Això no sembla probable ni per avui ni per demà, però el conflicte s’ha de resoldre. I es resoldrà, en algun moment. La pregunta és:

quants morts i quanta destrucció haurà d’haver-hi abans no es resolgui? Hi ha qui diu que Homs sembla Berlín l’any 1945.

—El recent alto el foc a Homs, podria ser un model per a altres indrets com Alep?

—El Govern ha deixat morir de fam la població fins a la rendició. La negociació a Homs va tenir lloc en el marc del projecte de guerra del Govern i va conduir a la victòria del Govern. Però moltes de les coses que han passat en l’última fase de les negociacions a Homs podrien formar part d’un procés de pau. En ocasions prèvies, molts dels qui es rendien han estat detinguts. Corre el rumor que alguns han estat torturats o fins i tot morts.

—Quin paper fan els països que donen suport a cadascun dels bàndols?

—Els russos han dit repetidament que no depenia d’ells demanar al president Al-Assad d’abandonar el càrrec: “Nosaltres no tenim tanta influència sobre Al-Assad, encara que volguéssim”, deien. Els iranians van dir que accepten que la crisi s’ha de solucionar amb negociacions, que al final hi ha d’haver eleccions lliures i justes i que això ho podria organitzar

i controlar les Nacions Unides. Però llavors van dir que, evidentment, Al-Assad tenia dret a resistir si ho volia. Tots tres —Rússia, l’Iran i l’Iraq— donen suport a Damasc i reparteixen molta ajuda; probablement diners i, de segur, armes.

—I l’oposició armada, quins suports té?

—Els saudites, els qatarians i els turcs donen suport a tota mena de grups polítics i armats. El ministre d’Afers Estrangers de l’Aràbia Saudita va dir diverses vegades que el poble siria s’està defensant contra un règim brutal i que és legítim ajudar-lo a protegir-se.

—Ens ha arribat la informació que els saudites fins i tot no van voler reunir-se amb vos.

—Això és un fet. Em penso que no els agradava el que jo deia sobre una resolució pacífica i negociada amb concessions per totes dues bandes. Això només són suposicions meves perquè no els vaig sentir dir-ne res. La ironia és que veus pagades pel règim afirmen que jo sóc un home de l’Aràbia Saudita!

—Podria ser que els saudites i els iranians trobessin una solució si s’asseguessin junts en comptes de deixar que els seus representants

es barallessin per qui dominarà la regió?

—L'Aràbia Saudita és un país molt important. El rei Abdullah és un home molt savi i els iranians, crec jo, amb el nou govern que tenen, també volen ser constructius i responsables. Tots dos països tenen responsabilitat. La regió ha de començar a debatre, però no pas sobre com pot ajudar les parts bel·ligerants, sinó com pot ajudar el poble sirianès, els seus veïns. L'altre país que hi pot contribuir és Egipte.

—Fins a quin punt aquest conflicte representa una amenaça per a Israel?

—A Israel estan molt contents. Les coses els van molt i molt bé. Si Al-Assad se'n va, perfecte; si Al-Assad es queda, perfecte. Síria s'està debilitant. Síria tenia una mena d'arma estratègica amb les seves armes químiques, i això s'ha acabat. Per tant, Israel ho està fent molt bé, moltes gràcies. No us heu d'amoïnar per ells.

—Sembla com si diguéssiu que els israelians estan relaxats i que pensen: “Magnífic, els nostres enemics s'estan matant entre ells”. Tan cínic és, el món?

—Estic convençut que ho pensen. És un punt de vista realista. Pregunteu-ho als vostres amics israelians; us diran que és així.

—Quina és la veritable història sobre l'ús d'armes químiques en aquesta guerra?

—Que se n'han utilitzat, però hi ha visions divergents quant als culpables. Les Nacions Unides van rebre una petició específica del Consell de Seguretat per determinar si es van fer servir armes químiques. No tothom està d'acord que fos el govern sirianès qui va usar-ne.

—Occident ho considera un fet, que el Govern sirianès en va ser responsable.

—Com us deia, la missió d'investigació de l'ONU tenia l'ordre estricta de no intentar determinar quina part n'era responsable. Ara, pel poc que sé, sí que sembla que a Khan al-Assal, al nord, la primera vegada que es van fer servir armes químiques, hi ha una certa probabilitat que fos l'oposició. Pel que fa a l'ús d'armes

“El president Al-Assad (en la foto) va ser un obstacle enorme. El règim sirianès només va venir a Ginebra per quedar bé amb els russos”.

químiques el 21 d'agost de 2013 als suburbis de Damasc, és un fet per a Occident i potser per a la majoria de gent de la regió que la responsabilitat va ser del règim. Moscou i Teheran diuen que estan segurs que el Govern no n'ha fet servir enlloc. És una llàstima que l'ONU tingués instruccions severes de no intentar acusar ningú. Més recentment, han tornat a aparèixer acusacions per l'ús de substàncies químiques. Espero que aquesta vegada l'ONU rebi l'encàrrec de fer tot el que pugui per descobrir-ne el culpable.

—Quina conseqüència va tenir que el president dels Estats Units, Barack Obama, no fes res després que s'utilitzés gas verinós a Síria; després que es traspasés dues vegades la línia vermella? La negativa (o la incapacitat) dels Estats Units d'intervenir, és un presagi perillós?

—Jo crec que Obama (i els russos) van decidir que, més que emprendre accions sancionadores, havien de solucionar el problema a l'arrel, i pot ser que ho hagin fet. Des del seu punt de vista, i d'Israel, aquesta solució és millor. Però molts sirians de tots dos bàndols estan més aviat descontents que el govern abandoni les úniques

armes estratègiques que té; una arma que es va adquirir amb un cost enorme per al poble sirianès.

—Com penseu que acabarà, Síria?

—Es convertirà en una altra Somàlia. No es dividirà, com molta gent ha predit. Serà un Estat fracassat, amb senyors de la guerra pertot arreu.

—Què pot fer-hi, la comunitat internacional, en concret Europa? Què hauria de fer Alemanya?

—Els vostres governs saben el perill que suposa aquesta crisi i la importància que té donar suport a una solució política.

—Us referiu als 320 alemanys que fins ara s'han unit a l'ISIS?

—I als 500 o 600 francesos, als 500 o 600 britànics, i un llarg etcètera. Hi ha uns quants milers de no sirians. Mare meva! Són compatriotes vostres, que s'entenen a Síria i que formen part de l'ISIS, que creuen que s'ha de construir un Estat islàmic a tot arreu del món, començant per Berlín. Això sí que és una amenaça per a vosaltres, oi?

Susanne Koelbl

© Der Spiegel

Traducció d'Arnau Figueras